

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. rugsėjo 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Jūratės Varanauskaitės (pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Sūduvos klevas“ kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 29 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Sūduvos klevas“ ieškinį atsakovei B. T. dėl turtinės žalos ir nuostolių atlyginimo priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių draudimą apeliacinės instancijos teismui priimti blogesni sprendimą nei skundžiamas, ir materialiosios teisės normų, reglamentuojančių pastato savininko atleidimą nuo civilinės atsakomybės dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama iš atsakovės priteisti 7635 Eur turtinės žalos, kurią sudaro sugadinto stogo atstatymo darbų vertė, ir 8821,94 Eur nuostolių (negautų pajamų) atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad, naktį iš 2020 m. kovo 13 d. į kovo 14 d. Marijampolėje praūžus audrai, ant ieškovei priklausančio gamybinio pastato stogo užgriuvo gretimą pastatą, priklausančio atsakovei, stogo nuolaužos, dėl to buvo pažeistas ieškovės pastato sandarumas ir į gamybines patalpas pradėjo tekėti vanduo. Ieškovė patirtą žalą prilygino prieš keletą metų šį stogą uždengusio statybos darbų rangovo pateiktai remonto darbų sąmatos vertei – 7635 Eur. Ieškovė paaiškino, kad ji faktiškai stogo remontą atliko savo jėgomis, nes sąmatą sudaręs rangovas sutiko remonto darbus pradėti tik po dviejų savaičių, o tai būtų atnešę dar didesnius nuostolius dėl prastovų, kadangi įmonė dėl technologinio proceso dirba be sustojimų dviem pamainomis po 12 val. – nuo 8 val. ryto iki 20 val. vakaro ir nuo 20 val. vakaro iki 8 val. ryto. Kiekviena pamaina turi savo gamybines užduotis, šių rezultatus pagal technologinį procesą dažnai turi perimti kita pamaina, ir, jei pirmoji nepagamina pakankamai pusgaminių, gali sutrikti ne tik kitos pamainos darbas, bet ir visas technologinis procesas. Ypač dideli nuostoliai atsiranda tuomet, jeigu neužbaigti procesai neatnaujinami per tam tikrą technologškai nustatytą laiką (dažniausiai iki 3 dienų), nes tuomet beveik visa nebaigta gamyba tampa atliekomis. Dėl šios priežasties ieškovė negalėjo laukti profesionalių rangovų ir stogą susiremontavo savo jėgomis, naudodama savo darbuotojų darbą ir kai kurias sandėlyje turėtas medžiagas (medieną, pagalbines medžiagas ir pan.). Apskaičiuoti tikslią remonto darbų savikainą būtų sudėtinga ir nėra tikslo, nes vien iš įsigytų medžiagų vertės jau aišku, kad pateikta profesionalaus rangovo sąmata yra reali, ir nėra abejonės, kad savo srities profesionalas darbus atlieka ir kokybiškiau, ir pigiau. Ieškovė elgėsi apdairiai, sąžiningai, kiek įmanoma mažindama galimus nuostolius. Ieškovė nurodė, kad ginčo pastatas yra 100 metrų ilgio, iš jų 50 metrų pastato priklauso ieškovei, o kita 50 metrų pastato dalis – atsakovei. Ieškovės teigimu, stogas nuplėštas nuo atsakovei priklausančios pastato dalies. Dėl prastovos ieškovė patyrė beveik 8821 Eur nuostolių, kadangi darbai buvo sustabdyti 51 valandą. Ieškovė taip pat nurodė, kad kai remontavosi stogą dar iki 2020 m. kovo 13–14 d. įvykių, siūlė atsakovei kartu remontuoti ir jai priklausančią pastato dalies stogą, tačiau atsakovė atsisakė, remontą darė savo jėgomis, todėl stogas nebuvo tinkamai ir tvirtai pritvirtintas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Marijampolės apylinkės teismas 2021 m. birželio 18 d. sprendimu ieškinį atmetė, priteisė iš ieškovės atsakovei 650 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ir valstybės naudai 13,07 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimą.
5. Teismas, remdamasis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Stebėjimų departamento pažyma, nustatė, kad 2020 m. kovo 13 d. didžiausias vėjo greitis Marijampolės savivaldybėje buvo 21 m/s. Tačiau, teismo vertinimu, nors nustatytas 21 m/s vėjo greitis nesiekia 28 m/s greičio, kuriam esant konstatuotina smarki audra, vėjo stiprumas, nustatytas 2020 m. kovo 13 d. Patašinės k., vertintinas kaip atitinkantis ekstremalių įvykių kriterijus, kadangi šiems pakanka nustatyti 9 balus pagal Boforto skalę.
6. Teismas kritiškai įvertino į bylą pateiktą MB Ekspertų biuro 2020 m. rugsėjo 18 d. eksperto konsultaciją Nr. EK_20/09/18, pagal kurią ekspertas nustatė, jog nagrinėjamu atveju Boforto skalę negalėjo būti naudojama stogo griūties priežastims pagrįsti; stogo griūties priežastis nėra vėjo apkrovos viršijimas nuo skaičiuotų apkrovų stogo konstrukcijai; įvykio aplinkybės negali būti priskirtos nenugalimos jėgos (lot. *force*

majeure) aplinkybėms, stogo konstrukcijos griūtis galimai įvyko dėl kitų priežasčių; vėjo greitis pagal atitinkamus apskaičiavimus pastatą veikė 16 m/s greičiu.

7. Teismas pažymėjo, kad eksperto teiginius, jog Boforto skalė nenaudojama statybinių konstrukcijų skaičiavimo metodikoje, paneigia teismų praktika, kurioje matyti, jog Boforto skalė plačiai naudojama ir ja vadovaujamasi priimanant procesinius sprendimus bei nutartis (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. spalio 18 d. nutartis administracinėje byloje [Nr. A-3065-575/2016](#); 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje [Nr. eA-433-629/2019](#); 2012 m. lapkričio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-2765-12; 2013 m. lapkričio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-552-2084/2013; 2012 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-2227/2012), o eksperto nustatytą ir apskaičiuotą vėjo greitį bei *force majeure* (nenugalimos jėgos) netaikymą paneigia byloje esančių įrodymų visuma.
8. Teismas pažymėjo, kad byloje nėra duomenų, jog atsakovės stogas iki 2020 m. kovo 13 d. įvykusios audros buvo kritinės būklės ar neatitiko pastatui keliamų būtinųjų saugos reikalavimų. Ieškovė nepateikė duomenų, įrodančių, jog atsakovės stogas buvo netvirtas ar netinkamai pritvirtintas. Teismo mąnymu, vien aplinkybė, jog atsakovė dar iki 2020 m. kovo 13–14 d. įvykių nesutiko kartu su ieškove remontuoti joms po 1/2 dalį priklausančio pastato stogo ir pastato stogą kiekvienas iš bendraturčių remontavo atskirai, neįrodo, jog atsakovės stogas buvo suremontuotas prasčiau nei ieškovės. Teismas pažymėjo, kad byloje nėra duomenų, jog iki stichinės nelaimės ieškovei trukdė ar kliudė atsakovės pastato stogas, taip pat nėra duomenų, jog ieškovė iki šio įvykio būtų reiskusi atsakovei pretenzijas dėl atsakovės galimai netinkamo, nekokybiško ar aplinkai keliančio grėsmę stogo. Anot teismo, audra įvyko pavasarį, t. y. praėjus lietingam ir vėjui rudens bei žiemos laikotarpiui, kurių metu galėjo netrukti stipraus ir atšiauraus vėjo, todėl jei stogas būtų buvęs netvirtas, jį būtų galėjęs apgadinti ar sugadinti net ir menkesnio greičio vėjas, tačiau stogas buvo nuplėštas būtent 2020 m. kovo 13 d. užfiksuotos stipraus vėjo jėgos. Teismo vertinimu, šios aplinkybės paneigia ieškovės teiginius, jog atsakovės pastato dalies stogas buvo netvirtas, silpnų konstrukcijų ar mažiau atsparus vėjui. Be to, anot teismo, atsakovės kaip rūpestingo ir atsakingo asmens elgesį patvirtina byloje pateikti paaiškinimai, jog atsakovė į fermą kasdien eina po tris – penkis kartus, visuomet prižiūri pastatą bei jo aplinką, o audros išvakarėse atsakovė, pamačiusi stiprėjantį vėją, dar tą patį vakarą nuvažiuoja iki fermos, uždare langus ir duris, siekdama užsandarinti pastatą tam, kad nebūtų padaryta žala nei jos, nei kitų asmenų turtui.
9. Vadovaudamasis Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840, 5 dalimi, teismas pažymėjo, kad šalis, prašanti atleisti ją nuo civilinės atsakomybės, sužinojusi apie klūtį bei jos poveikį įsipareigojimų vykdymui, kuo skubiau turi pranešti kitai šaliai apie susidariusią situaciją. Anot teismo, posėdžio metu atsakovė bei liudytoja A. R. patvirtino, jog 2020 m. kovo 14 d. rytą, atvykusi į fermą ir pamačiusi audros nusiaubtus statinius, pradėjo tvarkyti vietovę ir apie tai pranešė ieškovės direktoriui. Teismo vertinimu, šios aplinkybės nėra nuginčytos, todėl laikytina, jog atsakovė kaip sąžiningas ir rūpestingas asmuo nesiekė išvengti galimos atsakomybės.
10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 6.212 straipsniu, teismas konstatavo, kad atsakovė atleistina nuo civilinės atsakomybės už ieškovės patirtą turčinę žalą bei nuostolius nustačius nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybę, todėl dėl žalos ir nuostolių teismas nepasisakė ir dėl jų pagrįstumo nesprendė. Teismas tik pažymėjo, kad iš į bylą pateiktų antstolo faktinių aplinkybių konstatavimo protokolų matyti, jog faktinių aplinkybių konstatavimo protokoluose užfiksuotos skirtingos aplinkybės dėl stogui remontuoti panaudotų šiferio lapų, todėl priteistinas žalos atlyginimo dydis gali būti netikslus.
11. Pasisakydamas dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į tai, kad ieškinys netenkinamas visiškai, nurodė, jog atsakovei iš ieškovės priteisiamos 650 Eur bylinėjimosi išlaidos, kurias sudaro 650 Eur išlaidos už advokato padėjėjo suteiktą teisinę pagalbą. Anot teismo, advokato padėjėjo atsakovei teiktas teisinės paslaugas įrodo atstovavimo sutartis, o teisinių paslaugų išlaidas įrodo byloje pateiktos 2021 m. gegužės 3 d. ir 2021 m. gegužės 19 d. sąskaitos (sąskaita Nr. 20/05/19, sąskaita Nr. 20/05/19/3) bei 2021 m. gegužės 22 d. mokėjimo nurodymas.
12. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2021 m. lapkričio 29 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.
13. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad į bylą pateikta eksperto išvada yra grįsta prielaidomis, kadangi ekspertas samprotauja, jog stogas griuvo ne dėl stipraus vėjo, o dėl kokių nors kitų priežasčių, kurias galėtų nustatyti tik ekspertizė. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad ieškovė neprašė paskirti byloje statinio ekspertizės, kuri būtų atsakiusi į klausimą, ar stogo konstrukcija buvo pastatyta tinkamai.
14. Įvertinusi pirmosios instancijos teismo argumentus dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*), apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, jog nustatytas vėjo pobūdis atitinka nenugalimos jėgos aplinkybę ir yra pagrindas atleisti atsakovę kaip statinio savininkę nuo deliktinės atsakomybės. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas išsamiai ir detaliai išanalizavo pateiktus įrodymus, teismų praktiką ir viešojoje erdvėje paskelbtą informacinę medžiagą.
15. Teisėjų kolegija nurodė neturinti pagrindo padaryti išvados, kad byloje buvo neteisingai paskirstyta įrodinėjimo našta. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas tinkamai pritaikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias deliktinės civilinės atsakomybės taikymą, atleidimą nuo civilinės atsakomybės, tinkamai paskirstė įrodinėjimo našta ir tinkamai įvertino įrodymus bei nenukrypo nuo teismų praktikos.
16. Taip pat apeliacinės instancijos teismas byloje nustatė, kad atsakovė pirmosios instancijos teisme patyrė 1050 Eur išlaidų už advokato paslaugas ir 148 Eur už antstolės atliktą faktinių aplinkybių konstatavimą, iš viso 1198 Eur, tačiau pirmosios instancijos teismas priteisė tik 650 Eur. Atsižvelgdama į tai, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija nusprendė tai laikyti rašymo apsirikimu ir priteisė trūkstamą 548 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dalį.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

17. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Marijampolės apylinkės teismo 2021 m. birželio 18 d. sprendimą ir Kauno apygardos teismo 2021 m. lapkričio 29 d. nutartį bei priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 17.1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 313 straipsnį, nes priėmė ieškovei (apelantei) blogesnę nutartį nei buvo priimtas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kadangi priteisė iš ieškovės atsakovei bylinėjimo išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme, atlyginimą, kurių nebuvo priteisęs pirmosios instancijos teismas. Apeliacinės instancijos teismo procesinis sprendimas laikytinas blogesniu ieškovei, negu buvo skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kadangi juo buvo padidinta atsakovei iš ieškovės priteistina bylinėjimosi išlaidų dalis. Kadangi pirmosios instancijos teismo sprendimą apeliaciniu skundu skundė tik ieškovė, o atsakovė šio sprendimo neskundė, šis atvejis patenka į [CPK 313 straipsnio](#) reguliavimo sritį ir dėl jo galioja bei yra taikytinas minėtoje proceso teisės normoje įtvirtintas draudimas apeliacinės instancijos teismui priimti apeliantai blogesnę nei skundžiamas sprendimą.
 - 17.2. Teismai netinkamai taikė [CK 6.253 straipsnio](#) 1 ir 2 dalis, 6.212 straipsnį, 6.266 straipsnio 1 dalį, 6.270 straipsnio 1 dalį,

pripažindami statinio stogą nuplėsusį vėją nenugalima jėga. Teismai neatskleidė bylos esmės ir nepagrįstai nusprendė dėl nenugalimos jėgos sąlygų buvimo, nes netyrė, ar kilęs gamtinis reiškinys toje konkrečioje teritorijoje galėjo būti laikomas nenugalima jėga, koks jo paplitimas, dažnumas, nuspėjamumas, žalos atsiradimo mastas, nevertino aplinkybės, kad ginčo statinio rajone ir apylinkėse nebuvo užfiksuotas nė vienas kitas vėjo sukeltos žalos atvejis.

- 17.3. Vienas iš nenugalimos jėgos požymių yra tas, kad tokių aplinkybių nebuvo galima protingai numatyti, šalis negalėjo jų kontroliuoti ar užkirsti joms kelią. Vėjas savaime negali būti laikomas nenugalima jėga, nes jo faktą galima protingai numatyti ir tam pasiruošti. Pastatai projektuojami ir statybą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatomi reikalavimai, atsižvelgiant į būtiną pastatų atsparumą tam tikro Lietuvoje įprasto stiprumo vėjui. Vėjas nenugalima jėga gali būti pripažįstamas tik tada, kai jo kilimas, stiprumas ir mastas toks neįprastai didelis bei nebūdingas atitinkamai geografiniai vietai, kad vidutinis protingai apdairus ir rūpestingas asmuo (lot. *bonus pater familias*) tokio vėjo atitinkamomis sąlygomis negalėtų numatyti ir tikėtis.
- 17.4. Ginčo statiniai yra Marijampolės savivaldybėje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 233 patvirtintu statybos techniniu reglamentu Nr. 2.05.04:2003 „Poveikiai ir apkrovos“, teritorija, kurioje yra ginčo statiniai, priskiriama I vėjo greičio rajonui, kuriame vėjo greičio atskaitinė reikšmė yra 24 m/s. Byloje nėra jokių įrodymų, kad Marijampolės savivaldybėje vėjo greitis būtų pasiekęs 24 m/s.
- 17.5. Teismai išvadas apie vėjo stiprumą ir jo priskyrimą nenugalimai jėgai grindė atsakovės pateikta Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pažyma apie hidrometeorologines sąlygas, pagal kurią 2020 m. kovo 13 d. Kybartų automatinėje meteorologijos stotyje buvo fiksuotas 21 m/s vėjo greitis. Tokio stiprumo vėjas negalėjo būti pripažintas nenugalimos jėgos aplinkybe. Be to, žala buvo padaryta ne 2020 m. kovo 13 d., o 2020 m. kovo 14 d., todėl teismai, sprendami dėl 2020 m. kovo 14 d. statinį apgadinusio vėjo stiprumo, negalėjo vadovautis pažyma apie meteorologinius duomenis 2020 m. kovo 13 d.
- 17.6. Taip pat pažymoje nurodyti Kybartų automatinės meteorologijos stoties duomenys, o Kybartai yra Vilkaviškio rajono savivaldybėje. Turtas šiuo atveju buvo apgadintas Marijampolės savivaldybėje. Iš ieškovės į bylą pateiktos Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pažymos apie hidrometeorologines sąlygas matyti, kad Marijampolės automatinėje meteorologijos stotyje buvo užfiksuotas atitinkamas vėjo greitis 3 metrų aukštyje: kovo 13 d. – 18 m/s; kovo 14 d. – 17 m/s; kovo 15 d. – 8 m/s. Tačiau teismai net nevertino šios pažymos ir nemotyavo, kodėl šį rašytinį įrodymą atmeta ir kodėl remiasi duomenimis, užfiksuotais meteorologijos stotyje, esančioje kitoje savivaldybėje.
- 17.7. Kadangi 2020 m. kovo 14 d. Marijampolės savivaldybėje kilęs vėjas dėl savo stiprumo (17 m/s) negalėjo nuplėšti stogo statiniui, atitinkančiam teisės aktuose nustatytus atsparumo poveikiams reikalavimus, todėl vienintelė logiškai paaiškinama išvada yra ta, kad atsakovės statinys šių reikalavimų neatitiko, t. y. turėjo konstrukcinių trūkumų, nulėmusių žalos atsiradimą. Teismai netinkamai paskirstė šalių įrodinėjimo pareigą, nes nepakankamai atsižvelgė į tai, kad, pagal [CK 6.266](#) straipsnyje nustatytos atsakomybės be kaltės prigimtį, vien byloje nustatytas faktas, jog atsakovei priklausančio statinio stogas padarė žalos, suponuoja jos civilinę atsakomybę, nebent ji paneigtų savo pareigą atlyginti statinio padarytą žalą, įrodydama nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, nukentėjusio asmens tyčią ar didelį neatsargumą.
18. Atsakovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti, priteisti iš ieškovės kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepiamas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 18.1. Byloje pirmosios instancijos teisme paskirstytų bylinėjimosi išlaidų koregavimas (klaidų ištaisymas) neturėtų būti vertinamas kaip blogesnio sprendimo priėmimas. Atsakovė atsiliepime į apeliacinį skundą prašė teismo ištaisyti padarytą matematinę klaidą.
- 18.2. Ieškovės nurodomas statybos techninis reglamentas turėtų būti siejamas su pastatų statybos laikotarpiu, kadangi jis yra skirtas būtent pastatų statybai.
- 18.3. Byloje nekilo ginčas dėl stogo nuplėšimo momento. Bylos duomenimis, jis galėjo būti nuplėštas atsakovei 2020 m. kovo 13 d. vakare išvykus iš darbo namo, kadangi kitą rytą jis jau buvo nuplėštas.
- 18.4. Pirmosios instancijos teismas pagrįstai pasisakė, kad nors nagrinėjamu atveju nustatytas 21 m/s vėjo greitis, o tai nesiekia Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintų Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinų rodiklių (28 m/s vėjo greičio), tačiau nustatytas vėjo stiprumas 2020 m. kovo 13 d. vertintinas kaip atitinkantis ekstremalių įvykių kriterijus, kadangi jiems nustatyti pakanka 9 balų pagal Boforto skalę.
- 18.5. Nors ekspertas teigė, kad šiuo atveju Boforto skalė negali būti taikoma stogo griūties priežastims pagrįsti, o įvykio aplinkybės negali būti laikomos nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėmis, tačiau šios išvados laikytinos teisinėmis, o teisinės žinios teismo ekspertizėje nelaikomos specialiosiomis žiniomis (Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 22 straipsnis). Teismo ekspertai negali duoti išvadų teisiniais klausimais.
- 18.6. Kasaciniame skunde ieškovė cituoja dvi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, tačiau nė vienos iš jų *ratio decidendi* nesutampa su nagrinėjama byla.
- 18.7. Teismai tinkamai taikė tiek materialiosios, tiek proceso teisės normas ginčo santykiui ir nenukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos analogiškose bylose. Atsakovė neabejotinai įrodė nenugalimos jėgos egzistavimą. Ieškovė galėtų teigti, kad teismas ieškovei perkėlė įrodinėjimo pareigą, tik tuomet, jei atsakovė nenugalimos jėgos aplinkybių nebūtų įrodinėjusi ir įrodžiusi. Teismai įrodymų vertinimą ir įrodinėjimo pareigos paskirstymą reglamentuojančių proceso teisės normų nepažeidė.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų

19. Pagal [CPK 353](#) straipsnį kasacinis teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, patikrina apskųstus sprendimus ir (ar) nutartis teisės taikymo aspektu. Kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių. Teismas turi teisę peržengti kasacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai.

20. Kasaciniame skunde ieškovės keliama teisės taikymo ir aiškinimo klausimai dėl apeliacinės instancijos teismo padarytų proceso teisės normų pažeidimo, priimančios atžvilį blogesni sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, nei buvo skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas, ir materialiosios teisės normų pažeidimo pripažįstant veia nenugalima jėga ir atleidžiant atsakove nuo civilinės atsakomybės. Teisėjų kolegija, nenustačiusi byloje pagrindų peržengti bylos nagrinėjimo kasacine tvarka ribas, toliau atskirai pasisako dėl nurodytų ieškovės kasacinio skundo argumentų.

Dėl CPK 313 straipsnio pažeidimo

21. [CPK 313](#) straipsnyje nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas dėl apelianto negali priimti blogesnio, negu yra skundžiamas, sprendimo ar nutarties, jeigu sprendimą skundžia tik viena iš šalių (*non reformatio in pejus* principas); nelaikomas blogesnio sprendimo priėmimu skundžiamo sprendimo panaikinimas ir bylos perdavimas iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, taip pat kai sprendimas priimtas [CPK 320](#) straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, t. y. apeliacinės instancijos teismui peržengus apeliacinio (atskirojo) skundo ribas.
22. Aiškindamas [CPK 313](#) straipsnį kasacinis teismas ne kartą yra nurodęs, kad šioje normoje įtvirtintas principas užtikrina apeliantui teisę apskusti jo vertinimu, neteisėtą pirmosios instancijos teismo sprendimą, nesibaiminant, kad apeliacinės instancijos teismas pablogins jo padėtį, palyginus su nustatyta pirmosios instancijos teismo sprendime (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-313/2012](#); 2013 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-502/2013](#); 2021 m. spalio 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-230-701/2021](#), 57 punktą). Taigi, aptariamas principas, be kita ko, yra apeliacijos teisės įgyvendinimo procesinė garantija. Apeliacijos teisė yra viena iš pagrindinių šalių procesinių teisių, teisės į teisminę gynybą turinio sudėtinė dalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. spalio 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-312-823/2019](#), 15 punktą), todėl [CPK 313](#) straipsnyje įtvirtinta išlyga dėl draudimo priimti blogesnį sprendimą apeliacinės instancijos teisme turi būti aiškinama itin siaurai ir gali būti taikoma tik tais atvejais, kai to neabejotinai reikalauja reikšmingas konkrečioje byloje nustatytas viešasis interesas, ypač jei procesas apeliacinės instancijos teisme yra užbaigiamas, negrąžinant bylos iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.
23. Blogesniu gali būti pripažintas teismo sprendimas, kuris labiau varžo asmens teises, nustato jam daugiau pareigų ar pan. Todėl sprendžiant klausimą, ar apeliacinės instancijos teismas nepažeidė [CPK 313](#) straipsnyje įtvirtintų reikalavimų, turi būti palyginami pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesiniai sprendimai tarpusavyje apelianto teisių ir pareigų apimtį aspektu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-313/2012](#); 2013 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-502/2013](#); 2021 m. spalio 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-230-701/2021](#), 57 punktą). Vertinant, ar sprendimas blogesnis, turi būti lyginama su skundžiamuoju sprendimu, o ne su hipotetiniu sprendimu ar nutartimi, kurie apeliacinės instancijos teismo gali būti priimti pagal apeliacinio skundo motyvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-313/2012](#); 2013 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-502/2013](#); ir kt.).
24. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas, sprendimu atmesdamas ieškovės pareikštą ieškinį atsakovei, priteisė atsakovei iš ieškovės 650 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme, atlyginimą pagal 2021 m. gegužės 3 d. ir 2021 m. gegužės 19 d. sąskaitas bei 2021 m. gegužės 22 d. mokėjimo nurodymą. Tuo tarpu apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą apeliacine tvarka, nustatė, kad atsakovė pirmosios instancijos teisme patyrė iš viso 1050 Eur išlaidų už advokato paslaugas ir 148 Eur už antstolės atliktą faktinių aplinkybių konstatavimą. Apeliacinės instancijos teismas, palikdamas pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą, nusprendė, kad pirmosios instancijos teismas, pasisakydamas dėl atsakovės bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme, padarė rašymo apsirikinį, todėl priteisė atsakovei iš ieškovės trūkstantį 548 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dalį.
25. [CPK 276](#) straipsnio 2 dalyje reglamentuojama, kad teismas gali savo iniciatyva ar dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ištaisyti sprendime rašymo apsirikimus ar aiškias aritmetines klaidas, kurių ištaisyimas nekeičia sprendimo esmės.
26. Aiškindamas [CPK 276](#) straipsnio 2 dalį, kasacinis teismas yra konstatavęs, jog sprendimą priėmęs teismas neturi teisės pats jį panaikinti ar pakeisti, todėl [CPK 276](#) straipsnio 2 dalis, nustatanti rašymo apsirikimo ir aritmetinių klaidų, padarytų sprendime, ištaisymą, pabrėžia, kad galimas tik toks padarytų sprendime klaidų ištaisymas, kuris nekeičia sprendimo esmės. Tai reiškia, kad, taisant rašymo apsirikimus, aritmetines klaidas, negalima pakeisti sprendime nustatytų faktų, šalių teisių ir pareigų, jų turinio, realizavimo sąlygų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. spalio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-507/2004](#); 2018 m. rugsėjo 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-329-916/2018](#), 28 punktą). Tokia įstatymo nuostata apriboja rašymo apsirikimų ir aritmetinių klaidų sampratos aiškinimą, užkirsdamą kelią bet kurį teiginį ar kitą teismo sprendimo elementą įvardyti kaip klaidą arba rašymo apsirikinį ir iš esmės keisti sprendimo turinį sprendimui jau įsiteisėjus. Gali būti taisomos tik neesminės klaidos, kurios gali ateityje trukdyti įvykdyti sprendimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. lapkričio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-308/2008](#)). Ši teisės norma nustato galimybę ištaisyti formalius teismo sprendimo (nutarties) netikslumus ir pašalinti priimančios ar rašančios teismo sprendimą (nutartį) padarytas neesmines aritmetines, rašybos klaidas. Tačiau šis rašymo apsirikimų ir aritmetinių klaidų ištaisymo institutas neleidžia keisti teismo sprendimo (nutarties) esmės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-13/2012](#); 2021 m. birželio 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-58-701/2021](#), 12 punktą).
27. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, teismų procesinių sprendimų ir šalių procesinių dokumentų turinį, šiuo atveju neįžvelgė pagrindo sutikti su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad pirmosios instancijos teismas, priteisdamas atsakovei iš ieškovės mažesnę bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme, atlyginimą, nei atsakovė iš tikrųjų patyrė išlaidų, padarė rašymo apsirikinį. Pažymėtina, kad pirmosios instancijos teismas sprendime aiškiai nurodė, jog atsakovė iš ieškovės priteisia bylinėjimosi išlaidų atlyginimą pagal 2021 m. gegužės 3 d. ir 2021 m. gegužės 19 d. sąskaitas bei 2021 m. gegužės 22 d. mokėjimo nurodymą. Šiuose atsakovės įrodymuose, pagrindžiančiuose pirmosios instancijos teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas, esanti suma atitinka pirmosios instancijos teismo priteistą 650 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Nors apeliacinės instancijos teismas skundžiamoje nutartyje pagrįstai nurodė, kad byloje esančių įrodymų pagrindžiančių atsakovės patirtas bylinėjimosi išlaidas pirmosios instancijos teisme, visuma sudaro pagrindą padaryti išvadą, jog atsakovė pirmosios instancijos teisme iš viso patyrė 1050 Eur išlaidų už advokato paslaugas ir 148 Eur už antstolės atliktą faktinių aplinkybių konstatavimą, tačiau pirmosios instancijos teismo motyvai dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo paskirstymo, teisėjų kolegijos vertinimu, nesudaro pagrindo konstatuoti, kad, atsakovei priteisiant iš ieškovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, buvo padaryta rašymo apsirikimo ar aritmetinė klaida. Priešingai, pirmosios instancijos teismo motyvai dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo leidžia padaryti išvadą, kad pirmosios instancijos teismas neišsprendė visų atsakovės byloje patirtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimo.
28. [CPK 277](#) straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad teismas, priėmęs byloje sprendimą, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva gali priimti papildomą sprendimą, jeigu teismas neišsprendė bylinėjimosi išlaidų ar jų dalies atlyginimo ar paskirstymo klausimo. Iškelti klausimą dėl papildomo sprendimo priėmimo galima per dvidešimt dienų nuo teismo sprendimo priėmimo dienos ([CPK 277](#) straipsnio 2 dalis).
29. Tai reiškia, kad tokiais atvejais, kai teismas, paskirstydamas šalių patirtas bylinėjimosi išlaidas, išsprendžia ne visų byloje patirtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą, taikytinas [CPK 277](#) straipsnyje įtvirtinto papildomo sprendimo, o ne rašymo apsirikimo ar aritmetinės klaidos ištaisymo institutas, arba dėl tokios sprendimo dalies suinteresuota šalis turi teisę [CPK](#) nustatyta tvarka ir terminais pateikti apeliacinį skundą. Šiuo atveju byloje nenustatyta, kad dėl pirmosios instancijos teismo sprendimu neišspręstos atsakovės patirtų bylinėjimo išlaidų dalies paskirstymo būtų buvęs priimtas papildomas sprendimas [CPK 277](#) straipsnio tvarka, taip pat kad ši pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis atsakovės būtų buvusi apskusta apeliacine tvarka.

30. Apibendrinama pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą, kasacinio teismo praktiką, teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas, taikydamas rašymo apsirinkimo ir aritmetinių klaidų taisymo institutą, peržengė bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas ir, nesant atsakovės apeliacinio skundo, nepagrįstai priteisė atsakovei iš ieškovės dalį bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, dėl kurių pirmosios instancijos teismas sprendime nepasisakė. Tai sudaro pagrindą sutikti su ieškovės kasacinio skundo argumentais, kad, nesant atsakovės apeliacinio skundo, apeliacinės instancijos teismas dėl ieškovės, pateikusios apeliacinį skundą, priėmė blogesnę sprendimą, nei buvo skundžiamas, taip padarydamas [CPK 313](#) straipsnio pažeidimą ([CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 1 punktą).

Dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių

31. Žalą, padarytą dėl pastatų, statinių, įrenginių ar kitokių konstrukcijų, įskaitant kelius, sugriuvimo ar dėl kitokių jų trūkumų, pagal [CK 6.266](#) straipsnio 1 dalį privalo atlyginti šių objektų savininkas (valdytojas), jeigu neįrodo, kad buvo [CK 6.270](#) straipsnio 1 dalyje nustatytos aplinkybės.
32. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad [CK 6.266](#) straipsnis nustato objekto savininko ar valdytojo atsakomybę be kaltės, t. y. griežtą civilinę atsakomybę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-365/2005](#); 2009 m. kovo 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-62/2009](#) ir kt.), todėl statinio savininkas (valdytojas) privalo atlyginti jam priklausančio statinio trūkumų lemtą žalą nepriklausomai nuo jo kaltės dėl tokių neigiamų padarinių. Asmuo gali būti atleistas nuo civilinės atsakomybės tik įrodęs, kad žala atsirado dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) arba nukentėjusiojo tyčios ar didelio neatsargumo ([CK 6.270](#) straipsnio 1 dalis). Tai reiškia, kad už žalą, kuriai atsirasti turėjo įtakos nenugalima jėga, nukentėjusiojo tyčia ar didelis neatsargumas, statinio savininkas (valdytojas) nebus atsakingas, o nukentėjusiajam teks visos įvykusio delikto sukeltos išlaidos. Taip pat šios teisės normos netiesiogiai paskirsto statinio savininko (valdytojo) ir žalą reikalaujančio atlyginti asmens įrodinėjimo pareigą – žalą patyrusiam asmeniui pakanka įrodyti žalos faktą bei dydį ir žalos bei statinio trūkumų priežastinį ryšį; statinio savininkas, gindamasis nuo reikalavimo atlyginti statinio trūkumų lemtą žalą, privalo įrodyti buvus [CK 6.270](#) straipsnio 1 dalyje nustatytas pirmiau nurodytas nuo atsakomybės atleidžiančias aplinkybes ([CPK 178](#) straipsnis).
33. Vienas iš nenugalimos jėgos požymių yra tas, kad tokių aplinkybių nebuvo galima protingai numatyti, šalis negalėjo jų kontroliuoti ar užkirsti joms kelią (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. spalio 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-931/2003](#); 2010 m. spalio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-370/2010](#); kt.).
34. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad vėjas negali būti laikomas nenugalima jėga savaime (lot. *per se*), nes jo faktą galima protingai numatyti ir tam pasiruošti; pastatai projektuojami ir statybą reglamentuojančiuose teisės aktuose jiems nustatomi reikalavimai, atsižvelgiant į būtiną pastatų atsparumą tam tikro Lietuvoje įprasto stiprumo vėjui. Vėjas nenugalima jėga gali būti pripažįstamas tik tada, kai jo kilimas, stiprumas ar mastas toks neįprastai didelis bei nebūdingas atitinkamai geografinėi vietai, kad vidutinis protingai apdairus ir rūpestingas asmuo (lot. *bonus pater familias*) tokio vėjo atitinkamomis sąlygomis negalėtų numatyti ir tikėtis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. liepos 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-381/2012](#)). Todėl sprendžiant, ar atsakovės statinio dalies stogą nuplėšęs vėjas gali būti laikomas nenugalima jėga, reikšmės turi aplinkybės, ar tai buvo ypač neįprasto stiprumo vėjas konkrečioje vietoje, ar atsakovė galėjo tokio stiprumo vėjo tikėtis ir imtis priemonių nuo jo apsaugoti, ir pan.
35. Kasacinio teismo taip pat pažymėta, kad Lietuvos klimato sąlygos yra tokios, jog būna stipresnių vėjų, kurie gali padaryti žalos, tačiau tai savaime nėra radikalų, netikėtą ar nenuspėjama, todėl kiekvienas rūpestingas statinių savininkas, vykdydamas statybas, turi ir gali tai numatyti bei privalo imtis priemonių žalai išvengti. Siame kontekste ypatingą reikšmę įgyja pastato savininko elgesys ir statybą reglamentuojančių teisės aktų laikymasis, nes būtent įtvirtintų reikalavimų statiniams vykdymas yra viena esminių pareigų, kurios laikydamasis statinio savininkas gali pagrįstai tikėtis, kad statinys bus atsparus Lietuvoje įprastoms klimato sąlygoms (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. liepos 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-381/2012](#)).
36. Teismai, remdamiesi į bylą pateiktomis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Stebėjimų departamento pažymomis, padarė išvadą, kad įvykio dieną didžiausias vėjo greitis Marijampolės savivaldybėje buvo 21 m/s. Kasaciniame skunde ieškovė nesutinka su šia teismų išvada, nurodydama, kad Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Stebėjimų departamento pažymoje, kuria remėsi teismai, nurodyti duomenys iš Kybartų automatinės meteorologijos stoties, o Kybartai yra Vilkaviškio rajono savivaldybėje. Ginčo įvykis šiuo atveju įvyko Marijampolės savivaldybėje, kurioje, pagal Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pažymą apie hidrometeorologines sąlygas, Marijampolės automatinėje meteorologijos stotyje buvo užfiksuotas atitinkamas vėjo greitis 3 metrų aukštyje: kovo 13 d. – 18 m/s; kovo 14 d. – 17 m/s; kovo 15 d. – 8 m/s. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju teismai nepagrįstai padarė išvadą, kad ginčo įvykio dieną (2020 m. kovo 13 d.) vėjo greitis Marijampolės savivaldybėje siekė 21 m/s, kadangi tokią aplinkybę patvirtinančių įrodymų byloje nėra.
37. Be to, pažymėtina, kad, kaip pagrįstai kasaciniame skunde nurodo ieškovė, pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 233 patvirtintą statybos techninį reglamentą Nr. 2.05.04:2003 „Poveikiai ir apkrovos“ (redakcija, galiojanti nuo 2006 m. vasario 12 d.) teritorija, kurioje yra ieškovei ir atsakovei priklausančias statinys, priskiriama I vėjo greičio rajonui, kuriame vėjo greičio atskaitinė reikšmė yra 24 m/s. Teismų byloje nustatyta ir šalių neginčijama aplinkybė, kad ieškovė 2008 m. atliko jai priklausančio pastato dalies stogo remonto darbus. Prieš atlikdama šiuos darbus ieškovė juos kartu siūlė atlikti ir atsakovei, tačiau atsakovė savo stogo dalies remonto darbus atliko vėliau savo iniciatyva. Tai leidžia spręsti, kad tiek ieškovė, tiek atsakovė atliko joms priklausančių statinio dalių stogo remonto darbus jau galiojant aktualiai Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 233 patvirtintai statybos techninio reglamento Nr. 2.05.04:2003 „Poveikiai ir apkrovos“ redakcijai, todėl stogo remonto darbai turėjo būti atliekami laikantis minėtame reglamente nustatytų stogų keliamų reikalavimų, įskaitant ir reikalavimus dėl vėjo apkrovų. Todėl net ir teismų nustatytas 21 m/s vėjo greitis nesudarytų pagrindo tokį vėją pripažinti nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybe, atleidžiančia nuo civilinės atsakomybės taikymo.
38. Atsižvelgdama į nurodytą teisinį reglamentavimą, kasacinio teismo praktiką bei pateiktus išaiškinimus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad teismai netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir atleidimo nuo civilinės atsakomybės institutus, taip pat nukrypo nuo ginčiui aktualios kasacinio teismo praktikos, todėl nepagrįstai atsakovės pastato dalies stogą nuplėšusį vėją pripažino nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybe.

Dėl bylos procesinės baigties

39. Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, priteisdamas atsakovei iš ieškovės dalies pirmosios instancijos teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias draudimą dėl apelianto priimti blogesnę sprendimą nei skundžiamas, taip pat bylą išnagrinėję abiejų instancijų teismai netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir atleidimo nuo civilinės atsakomybės institutus, ir nukrypo nuo ginčiui aktualios kasacinio teismo praktikos ([CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktai).
40. Teisėjų kolegija pažymi, kad byloje buvo pareikštas ieškinys dėl civilinės atsakomybės atsakovei taikymo, tačiau teismai, atleidę atsakovę nuo civilinės atsakomybės dėl nenugalimos jėgos, dėl visų atsakovės civilinės atsakomybės sąlygų skundžiamuose procesiniuose sprendimuose

nepasisakė, t. y. nepateikė teisinio vertinimo dėl kiekvienos iš atsakovės civilinės atsakomybės sąlygų, išskyrus kaltę, egzistavimo. Todėl konstatavus, kad byloje nebuvo pagrindo atleisti atsakovę nuo civilinės atsakomybės taikymo, darytina išvada, jog ieškovės pareikštas ieškinys liko iš esmės neišnagrinėtas. Dėl ydingo proceso, bylos esmės neatskleidimo konstatuojami esminiai proceso teisės normų pažeidimai, kurie negali būti pašalinti apeliacinės instancijos teisme, o tai sudaro pagrindą panaikinti pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinius sprendimus ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui ([CPK 360 straipsnis](#)).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41. Kasaciniam teismui nusprendus, kad byla perduotina pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spresti šiam teismui. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. rugsėjo 1 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 4,06 Eur tokio pobūdžio bylinėjimosi išlaidų.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 360 straipsniu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Marijampolės apylinkės teismo 2021 m. birželio 18 d. sprendimą ir Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 29 d. nutartį panaikinti ir perduoti bylą nagrinėti iš naujo Marijampolės apylinkės teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Goda Ambrasaitė-Balynienė

Egidija Tamošiūnienė

Jūratė Varanaukaitė